

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه (۱۴) آبان ماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: بدر صالحیان - مهندس عترت - مهندس اسدی سمیع .
- ۳ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی دائر به نایب اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی راجع باصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور (در مورد اوراق قرضه) و ابلاغ بدولت .
- ۴ - طرح و تصویب گزارش شور دوم
- ۵ - قرائت دو نامه مربوط به دو فقره لایحه قانونی اصلاحی مجلس سنا .
- ۶ - تقدیم لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۴۶ مجلس شورای ملی بوسیله آقای مهندس پروشانی کارپرداز .
- ۷ - تصویب صورت جلسه .
- ۸ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد ختم جلسه .

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: بدر صالحیان - مهندس عترت - مهندس اسدی سمیع .
- ۳ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی دائر به نایب اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی راجع باصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور (در مورد اوراق قرضه) و ابلاغ بدولت .
- ۴ - طرح و تصویب گزارش شور دوم

مجلس ساعت نه صبح بر باست آقای عبدالله رباضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رضازاده - امیر احمدی - پرویزی - بردلی - حوشناسی - دکتر عدل طباطبائی - دکتر فر بود - فیاض - تیمسار سر لشکر هما یونی .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: بدر صالحیان -

مهندس عترت - مهندس اسدی سمیع

غائبین با اجازه - آقایان :

رئیس - نطق‌های قبل از دستور را شروع میکنیم
آقای بدر صالحیان تشریف بیاورید .

بزرگبدر - مهندس بهرامزاده - بهادری - مهندس طناب - دکتر خطیبی - دکتر شریعت - دکتر عدل - مانی - رضوان - باینده - حی - دکتر بزدان پناه - فهمی - روحانی .

غائبین بی اجازه - آقایان :

بدر صالحیان - با اجازه مقام معظم ریاست و همکاران گرامی، بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند اجرای طرح پرواز بندی از روز پنجشنبه هفته گذشته وسیله مسئولان وزارت کشاورزی در استان کردستان آغاز گردید .

دکتر همدردی - مهندس ناصر بهبودی

غائبین مریض - آقایان :

بنیاده نمودن این طرح مفید توأم با مبارزه با بیماریهای دامی و تشکیل ایستگاههای دام پزشکی و راهنمائیهای علمی

دکتر محمد - سلیمانی کاشانی - مجد - یختیار بختیار بها

از طرف مروجین کشاورزی در اجرای اوامر علیاحضرت شهبانوی نیکو کار و بر اثر مسافرت اخیر معظم لها باستان کردستان میباشد که قطعاً نقطه عطفی در بالا بردن سطح درآمد کشاورزان و توسعه امر مهم دامداری در این منطقه خواهد بود زیرا استان کردستان با دارا بودن شرایط خاص اقلیمی و آب و هوای مناسب و دشتهای حاصلخیزی چون اوپانو و اسفند آباد گذشته از جنبه کشاورزی مستعد دامپروری و دامداری در یک اشل قابل توجه حتی در سطح مملکتی میباشد که به تحقیق اجرای طرح فعلی ظمیه ای برای انجام برنامه های بزرگتری در این زمینه خواهد بود .

هنگام تشریف فرمائی شهبانوی نیکو کار به شهر سقز طی جلسهای که افتخار شرفیابی نصیب نمایندگان استان کردستان گردید از وضع کلی و پیشرفت برنامه های عمرانی و اجتماعی و نیازمندیهای استان استفسار فرمودند .

بعرض مبارک رسید ، انقلاب سفید شاه و ملت بطور فوق العاده چیره این استان را تغییر داده است زیرا قبل از انقلاب سلطه مالکان بزرگ و فئودالها همیشه مانع و سدی در راه انجام هرگونه برنامه های عمرانی و اجتماعی چه در شهرها و چه در دهات بوده است ولی پس از الغاء رژیم ارباب و رعیتی در این استان نیز مانند سایر استانهای مملکت کارهای اساسی و عملیات عمرانی چشم گیری از طرف دولت خدمتگذار

جزئی به پیروی از بنیات عالیله شاهنشاه آریامهر انجام یافته بقسمی که در حال حاضر کلیه شهرهای استان از نعمت آب لوله کشی سالم ، برق کافی ، خیابانهای متعدد اسفالتد ، ساختمانهای تازه ساز ، دبستانها و دبیرستانها ، خانه های سازمانی ، پارکهای شهر ، کتابخانه های عمومی ، ساختمانهای مجوز دولتی شبکه راههای اسفالتد و راههای فرعی برخوردار میشوند (دکتر عاملی - شبکه اسفالت کدام است) راه اسفالتد کرمانشاه به سقز (دکتر عاملی - اینکه یک خط است) همین را قبول فرمائید چون کار مهمی است (اخلاقی - صحیح است بفرمائید) (دکتر اسفندیاری - واقعاً نمونه و ایدآل است) تشریف بیاورید به بینید (دکتر فریور - پس دیگر کاری و راهی نمانده) همینطور است در کردستان انجام شده بعلاوه بخش خصوصی هم در ساختن سینماهای مدرن ، هتلها ، حمامها ، کارخانه پخش سازی ، درون بجره آهنی و پروریل سازی آسیاهای موتورزی کوره های آجر پزی هوفمان و امثالهم سرمایه گذاری کامل نموده

است و اکثردهات نیز از داشتن حمامهای بهداشتی ، لوله کشی آب سالم ، ساختمان دبستانها مراکز بستی و درمانگاههای مجهز بهره مند هستند (صحیح است) .

در قسمت بهداشت کلیه شهرهای استان غیر از درمانگاههای سازمان خدمات شاهنشاهی و شیر و خورشید سرخ هر یک دارای یک بیمارستان مدرن و مجهز میباشد و همچنین در مرکز یک سپاهیان بهداشت و مأموران وزارت بهداشتی در تأمین سلامت کشاورزان و روستائیان مشغول خدمتگزاری هستند در دست آموزش و پرورش در تمام سطح استان دبیرستانها و دبستانهای شهری و روستائی و سپاهی دانش مشغول آماده ساختن نوبنای برای اداره امور فردای زندگی بهتر هستند بطور نمونه در شهر سقز و دهات تابعه ۱۴۶ باب دبستان و دبیرستان متوج تعداد دانش آموزان شهر سقز با جمعیت ۱۸ هزار نفر ۳۸۹۰ نفر دختر و پسر میباشد که میتوان از عان نمود با اینکه تمام اطفال واجد شرایط در این شهر به تحصیل اشتغال داره کشاورزی منطقه در نتیجه راهنمایی مروجین و مأموران وزارت کشاورزی و سپاهیان ترویج و آبادانی روز بروز در پیشرفت است و بهر حال وضع فعلی استان کردستان با چند قبل بهیچوجه قابل مقایسه نیست (صحیح است) .

بعرض علیاحضرت شهبانوی گرامی رسید ، چون در کردستان با داشتن منابع طبیعی آب بشکل چشمه سارها آبشارها رودخانهها و سربهای فوق العاده و همچنین دارای معتدل یک منطقه صدد درصد کشاورزی است بنابراین هرگاه در توسعه امر کشاورزی و بخصوص دامداری و صنایع مربوطه بدام و بررسی طرح پرورش ماهی در دریاچه آب شیرین بزرگ با برنامه های اساسی و دراز مدت و سرمایه گذاری کافی غایب لازم بعمل آید بوضع معیشت کشاورزان در آمد سرانه مردم منطقه بیش از پیش ترقی خواهد نمود (صحیح است) .

از طرفی چون در گذشته بعلت وضع خاص منطقه از نظر مالکیت های بزرگ و عوامل دیگر بامردخکاری و احداث باغ میوه که یکی از ارکان اساسی عمران و آبادی مناطق کشاورزی میباشد بهیچوجه توجه نشده است اقدام بر راهنمایی کشاورزان و تشویق و ترغیب آنها بامردخکاری و ایجاد باغات میوه برنامه های لازم خواهد بود .

ضمناً همانطور که بنظر مبارک علیاحضرت رسیده است

سرارگوهستانهای غربی استان پوشیده از جنگلهای طبیعی میباشد که حفظ و بخصوص توسعه و تکثیر این ثروت ملی یکی از برنامه های مفید و پرثمر میباشد . بدیهی است توسازی دهات و گسترش هرچه بیشتر شبکه راههای فرعی و بهبود کامل زندگی کشاورزان و نگهداری راههای احداث شده در صدد کلیه برنامه ها باشد علیاحضرت شهبانو با بصیرت و احاطه کامل نسبت بوضع عمومی استان و اشاره به طرح های مفیدی در جهت ترقی سطح زندگی کشاورزان و توسعه امر کشاورزی و دامداری منطقه و احداث بیمارستانهای جدید انجام هرگونه برنامه های اصولی و عمرانی را مورد دقت و عنایت قرار داده و در جلسه مصاحبه با دستگن مقبوعات و رادبو و نلو بزیون چنین فرمودند :

از کربهای اساسی که زیر بنای اقتصادی کردستان را تشکیل میدهد توجه به دامداری و کشاورزی است و همانطور که دیدید در میردامادی زیادی بود که باعث خوشوقی است و بخصوص تعداد این استان برای کشاورزی مناسب است و برای بهتر کردن وضع کشاورزی با فرستادن مروجین کشاورزی برای هدایت در مسائل فنی و کشاورزی و دامپزشکی و دامپروری فکده خواهد شد .

دستور تاسیس یک کارخانه لبنیات سازی و شیر باستوریزه بزرگ منطقه داده شد و برای ایجاد یک مرکز منابع دستی و یک گسترده دستور دادم این کشتارگاه که مجهز به انبارهای سرد خواهد بود میتواند احتیاجات گوشت تهران و سایر شهرستانها را تأمین کند .

ساختن سدهای بسیاری تحت مطالعه است و دستور ایجاد منطقه برای پیشرفت کشاورزی و تعیین نرخ فر آورده های کشاورزی داده شد .

علیاحضرت شهبانو اضافه فرمودند برای مسلولین سخنان یک آسایشگاه در یکی از شهرهای کردستان بزرگی شروع خواهد شد و ساختمان مدارس حرفه ای در مناطق مختلف این استان و توسعه شبکه برق دهات و ایجاد شیرهای کوچک روستائی با کمک شرکت های سهامی دولتی جزء برنامه های عمرانی این استان است .

ایشان از گذشتن مدت کمی از تاریخ تشریف فرمائی علیاحضرت شهبانو به استان کردستان اوامری که در جهت بهبود وضع مردم این منطقه صادر فرموده اند جامعه عمل در پانان به استحضار مجلس محترم شورای ملی میرساند که تشریف فرمائی شهبانوی نیکو کار و الاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی و سرکار علییه بانو فریده دینا مادر گرامی علیاحضرت به استان کردستان علاوه بر آنکه منشأ خیر و برکت بوده و خواهد بود اثرات بس نیکو و خاطره انگیزی نیز در روح و فکر خدمتگزاران شاهنشاه و شهبانو برجای گذارده است (صحیح است) زیرا طی ۲۵۰۰ سال شاهنشاهی عظیم الشان ایران نخستین بار گردش زمان مسافرت اولین شهبانوی ایران را به استان

کردستان بر تاریخ با نهم امرداد ماه سال ۱۳۴۷ شمسی رقم زده است (صحیح است) از این روی مردم کردستان با سر بلندی و مباحث اثرات این دیدار تاریخی را برای فرزندان خود بازگو مینمایند که در عصر انقلاب شاه و ملت، عصر الغاء رژیم پوسیده ارباب ورعیتی، عصر آزادی زنان، کشاورزان و کارگران، یعنی عصر پرافتخار آریامهر، کردستان شاهد شادمانیها و غرورهای افتخار آمیز از زیارت بانوی اول مملکت بوده است و به تحقیق اثرات این مسافرت میمنت اثر در زندگی آیتا و فرزندان ایشان بطور کامل خودنمایی خواهد نمود (صحیح است، احسن) متشکرم.

رئیس - آقای مهندس عنترت تشریف بیاورید.
مهندس عنترت - بنام خداوند متعال و با اجازه مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی و عموم همکاران محترم مقتدرم و خود را با سعادت میدانم که بمناسبت تضاد پس فردا با نیمه شعبان تالاروز میلاد با سعادت ولی عصر حجت ابن الحسن امام زمان عجل الله تعالی فرجه از طرف فراکسیون پارلمانی حزب پرافتخار ایران نوین به پیشگاه با عظمت شاهنشاه اسلام پناه و متدین ملت ایران اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی آریامهر و علیاحضرت شهبانوی نیکوکار و والاحضرت هما یون و لایعهد محبوب و خاندان جلیل سلطنت و همچنین بعموم شیعیان جهان بویژه شیعیان ایران تبریک و تبریت عرض نمایم.

ملل جهان در هر مذهب و مسلک چشم براد یک مصلح عالمگیر نهشته اند و عقیده خود را علاوه بر بشارت شرایع آسمانی از گذشتگان خود از یک تاریخ بسیار دور یعنی از زمان ماقبل تاریخ به میراث برده و به ظهور یک قدرت خدائی در زمین ایمان داشته و از آن قدرت انتظار میکشیده تا آن قدرت ظاهر شود و او را از ضلالت و ظلم و جورز هائی بخشد زیرا بشر از بدو پیدایش خود تا کنون نتوانسته است خود را از آشفتگی ها - نابسامانیها - خونریزیها که ناشی از اختلافات مذهبی - نژادی - سیاسی - اقتصادی بوده است نجات دهد و به همین دلیل هر قوم و قبیله منتظر هادی موعود که بر طرف کننده ظلم و جور و گسترش دهنده عدل و داد است میباشد. مثلا بودائی ها هادی موعود را بودای مقدس میدانند و امیدوارند که او باز گردد و جهان را از این اختلافات لایتنحل نجات دهد ملت یهود عقیده دارد که عزیر یا موسی باهارون (با اختلاف

در عهد تاریخی) دنیا باز خواهد گشت و بداد مرده بر خواهد رسید. مسیحی ها معتقدند که حضرت عیسی بن مریم دنیا بر میگردد و مردم را از ظلم و فساد هائی میکشود و مردم دنیا از خاور دور تا باختر نزدیک از ملت های بودایی گرفته تا مسیحی های بسیار متدین اروپائی و آمریکائی معتقدند که پروردگار متعال بشر را در یک چنین ضلالت و وحشت و خطر و ناخواهد گذاشت و دستی آسمانی بسوی زمین دراز خواهد کرد و شخصیت بارز و گرانمایه و ارسته ایران که انسانی هدایت شده خود اوست در کنف حمایت خود نگهداشته تا از پروردگار تعلیمات الهی بنی نوع بشر را از بیخ و خه های مظالم زندگی بسوی شاهراه کمال هدایت کند (احسن) هر کدام از اینها بزبانی سخن بمدح و منقبتش میگویند که وقتی ما از لغات و رنگ و ادیان را محو کنیم همه را یک عقیده و ملت میبایم و چنین نتیجه میگیریم که همه و همه منتظر هادی بشر و منجی ملل یعنی آن شخصیت بارز و هدایت شده ای که از جانب خدا خواهد آمد و شیعیان جهان او را مهدی مینامند هستند تا بشریت را از ظلم و جور نجات داده و بعلورد گسیل دارد.

خوشبختانه ملت ایران که در این عصر و زمانه از تبه و خونریزیها مصون و از نعمت امنیت و آسایش برخوردار است در اثر وجود ذبحود رهبری بزرگ که پیرو مکتب عالی امام و متدین بدین حنیف محمدی صلا الله علیه و آله و سلم است ذات مقدس ولی عصر حجت بن الحسن (ع) هستند میباشد. شاهد عا یقندر و مقدس ما هیچگاه دست از توسل به الله اظهار برنداشته و همیشه رعایت اصول و موازین تعالیم عالی اسلامی و طریقه حقه جعفری اثنی عشری را بعموم خاصا به معریان امور مملکت توصیه فرموده اند و خود همیشه تعظیم شعائر اسلامی در کلیه مسافرت هائی که با مکتب عالی میفرمایند مبادرت ورزیده و در هر امکان بنا با احتیاطی که از لحاظ تجدید بنا و با تعویض ضریح و با تزئین داخلی آنها داشته اوامر مؤکد صادر فرموده و هزینه آنها را از یک پر قوت خود پرداخته اند. همچنین شهبانوی موعود را محبوب ایران که خود سرشار از نیروی مذهبی هسته در راه همسر تاجدار خود گام برداشته و در هر شهرستانی که آنکه مقصد دارد و معظم الیها باین شهرستانها سفر

میفرمایند قبل از هر چیزی زیارت این ایماکن شستافته و با هر خصی در دفع نواقص و نیاز مندیهای آن صادر میفرمایند جمله مسافرت های ایشان به مشهد و زیارت آستانه حضرت زهرا و بعد به شیراز و زیارت آستانه حضرت شاد چراغ و اخیراً به قم زیارت حضرت معصومه است که همه نمایندگان از قم و کف آن مستحضرند. چنین قائدی عظیم الشان و چنین رهبری متدین که بحق ظل الله نامیده شده است مسلم است که حدود بزرگ وجود مقدسش را در همه حال و همیشه در زمان و آرزوهایش که جز اعتلای ملک و ملت ایران و رفاه و آسایش عموم افراد مردم نیست موفق و موفق تر گردیدند هر روز از برکت هوش سرشار خدادادی و درایت و تدبیر فطری نازدهای در راه پیشرفت ایران بزرگ و نیازی که پیشتر برای همه برادر و عا لوه بر مردم ایران در این راه از نیات بشر دوستانه اش مستفید گردیدند بزرگ خداوند متعال خواستاریم که نعمت وجود شاهنشاه و رهبری موعود را از هر گونه گزند مصون و محفوظ بدارد.

در بیان عرایض خود میخواهم بمصدق من لم بشکر - من بشکر که از اقداماتی که برای پیشرفت عمران شهرستان جیرفت در طول یک سالی که اینجانب افتخار خدمتگزاری در آنجا در مجلس مقدس شورای ملی داشتم و بوسیله دولت مستعززه جناب آقای هویدا نخست وزیر فعال حزبی ما در امور و بطور فوریست وار بر شمرده و اظهار قدردانی و تشکر تمام دست با فدا هائی که ضرورت دارد زودتر انجام شود بوسیله بنام:

۱- شهرستان جیرفت قبل از هر چیز احتیاج بدستن سراسری در روزی رودخانه هلیل دارد که خوشبختانه کلیه گروهی صنعتی و مطالعاتی آن خاتمه یافت و اخیراً هم قرارداد محکم بین سد و ساختمان شبکه آبیاری آن با شرکتهای متعدده منعقد گردیده و انشاء الله در اردیبهشت ماه سال آتی در حوض آن شروع خواهد شد. این اقدام بیچت اثر که بسیار نام با سفر بر خیز و برکت شاهنشاه به این خطه میباشد شندی ناشی از سرور و خوشحالی مردم شاهدوست و وطن پرست جیرفت گردید که حدی بر آن متمسک نیست و وظیفه دارم که بدستگرم مردم شریف جیرفت از جناب آقای نخست وزیر و

۲- برای صیفی کاران جیرفت و اجحافاتی که با آنها میشد در سخنرانی سابقم پیشنهاد نمودم که دولت توجهی باین دسته از تولید کنندگان زحمت کش بنماید خوشبختانه بر اثر دستور سریع جناب آقای نخست وزیر تصویب نامهای بمنظور تشکیل شرکت تعاونی و تولید صادر گشت که بوسیله سازمان عمران جیرفت عمل شود و با تشکیل این شرکت بسیاری از مشکلات صیفی کاران حل میشود و از این جهت هم کمال تشکر را دارم.

۳- در سال گذشته بواسطه احتیاج مبرمی که بتأسیس دانشسرای دختران بود از وزارت آموزش و پرورش تقاضا شد و جناب بانو دکتر فرخ روی پارسا که در آن موقع معاون پارلمانی بودند وعده تأسیس آنرا برای سال جاری دادند و خوشبختانه این دانشسرا در زمان وزارت ایشان از یک ماه قبل تأسیس و مشغول فعالیت شده است و از ایشان هم در این مورد متشکرم ضمناً از ایشان تقاضا دارم که نسبت به اعزام آموزگار جهت دبستانهای بدون معلم بخشهای این شهرستان که چند دستگاه ساختمان آن از چند سال قبل ساخته شده و هنوز خالی افتاده است دستور تسریع صادر فرمایند. هر چند طبق اطلاعیه که پیداکرده ام اخیراً ۱۲ نفر سباهی دانش برای این دبستانها فرستاده اند ولی حداقل ۴۰ نفر آموزگار لازم است که بایستی ۲۸ نفر دیگر از افراد جدیدالاستخدام اعزام دارند. در شهرستان جیرفت فقط یک دبیرستان پسرانه بنام امیر کبیر وجود دارد که آنهم فاقد رشته های ریاضی و ادبی است و سیکل دوم آن دارای رشته طبیعی میباشد معذک این دبیرستان گنجایش پذیرش کلیه داوطلبان تحصیل در دبیرستان را ندارد و بیش از چهارصد نفر از بچه هائی که گواهی نامه ششم ابتدائی را در دست دارند سرگردان هستند در او اخر شهر بورمشاه که اینجانب در حوزة انتخابیه بودم نگرانی از وزیر آموزش و پرورش تقاضا کردم که اجازه فرمایند سیکل اول جدیدی در جیرفت افتتاح شود جواب دادند که بواسطه پیاده کردن نظام جدید آموزشی افتتاح سیکل اول جدیدی به مصلحت نیست و با این جواب بسیاری از پدران این دانش آموزان بخصوص

کارمندان دولت را نگران نمودند. بواسطه همین قبیل محرومیت‌ها و مشکلات است که اغلب این کارمندان متشت میشوند تا بجای دیگر منتقل شوند و بهمین دلیل است که می بینیم ادارات آنجا اغلب فاقد کارمندانست و کسی حاضر نمیشود برود جیرفت خدمت کند چه مانعی دارد تا پیاده کردن این نظام جدید آموزش که معلوم نیست چه موقعی در جیرفت عملی خواهد شد چند اشافی اجاره کنند و باید بپرستان فعلی اضافه نمایند و بچه‌های مردم را بپذیرند تا بچها بیکار و ولگرد باریابند و این نگرانی اولیاء اطفال بر طرف گردد بخصوص آنکه رئیس اداره آموزش و پرورش آنجا اظهار میداشت چنانچه اجازه افتتاح سیکل اول جدیدی را صادر کنند بسا دبیران موجود و اعتبارات فعلی قادریم آنرا اداره کنیم و تقاضائی از مرکز غیر از دستور اجازه نداریم.

۴- در مورد راه سازی راهبای فرعی جیرفت و اسفالت يك قطعه از دست افتاده راه کرمان به دارزین و ساختن يك بل اساسی در روی رودخانه هلیل جناب آقای وزیر راه کتباً اعلام فرموده اند که کلا در برنامه چهارم منظور شده و اولویت هم با آنها داده شده و مقررات در سال ۴۸ ساختمان آنها شروع گردد با توجه باینکه بل سازی در روی رودخانه هلیل ناقل از تقاضای اینجانب در برنامه نبود و اعتباری هم برایش منظور نکرده بودند صرفاً با توجهی که اینجانب نسبت با اهمیت این بل و جنبه های حیاتی که برای مردم شهرستان جیرفت دارد در سخن رانی قبل از دستور قبلی دادم و مورد توجه قرار گرفت و در برنامه هم منظور نمودند کمال تشکر را از ایشان دارم و میخواهم یادآوری کنم که در حال حاضر رودخانه هلیل در موقع طغیان راه مردم شهر را از بخشها قطع میکنند و سالانه چند نفر تلفات میدهد و انتظار مردم آنست که مقدمات کار بل سازی از حالا شروع شود تا اوائل سال ۴۸ همه چیز آماده گردد و ساختمان آن شروع شود. همچنین در مورد ساختمان راه بخش بزرگ بیلاقی و حاصلخیز دلفارد و سارود بند فراموش نفرمایند.

۵- متأسفانه تقاضای اینجانب در مورد اعزام حداقل يك نفر قاضی بدادگاه جیرفت تا کنون از طرف وزارت دادگستری انجام نشده. موقعی که بنده در جیرفت بودم در يك روز دو اتفاق در دو بخش جیرفت روی داد که مستلزم رفتن قاضی به هر دو نقطه

بود ولی چون دادگاه آنجا فقط يك نفر قاضی دارد که در سمت رئیس دادگاه خدمت میکند و طبعاً نمی توانست در هر دو محل حاضر شود رسیدگی به بخش دیگر و کارهای دادگاه در شهر به تعویق افتاد هر چند که این قاضی فعال و باوجدان بافکاری بی نظیری همه روزه حتی روزهای تعطیل هم تاباسی از شب گذشت خدمت میکند، و نگذاشته است کار مردم زیاده بعهده تعویق بیفتد و جا دارد که از نامبرده تقدیر و تشویق گردد ولی تنهایی هیچوقت قادر نیست کارهای مختلفه متمرکز در دادگاه و اتفاقاتی که در قراء و قضات میافتد رسیدگی نماید و ضرورت دارد هر چه زودتر حداقل يك نفر قاضی بدادگاه جیرفت اعزام دارند.

۷- شهربانی جیرفت ساختمان مستقل دولتی ندارد. نسبت بساختمان شهربانی وزندان بنا به اعلام وزارت آبادانی و مسکن اعتباری از طرف دولت (هیئت عامل برنامه) تخصیص داده شده و باید اولویت آن از طرف شهربانی کل تأیید اعتبارش تأمین گردد. از تیمسار مبصر رئیس کل محترم شهربانی تقاضا دارم که با توجه بوضع منطقه گرمسیری جیرفت و اینکه خانه های اجاره ای آنجا مطلقاً مناسب اداره شهربانی وزندان نیست و فوق العاده مأمورین وزندان آنجا در زحمت هستند بخصوص در تابستان که طاقت فرسا میباشد نسبت به اولویت دادن ساختمان شهربانی جیرفت اقدام سریع مبذول فرمایند.

۸- در مراجعت از جیرفت در کرمان بنا پیشین به محترم اصلاحات ارضی از شرکت سهامی زراعی باغین بازدید کردم. این شرکت با وجودیکه دوسه ماه از عمرش نگذرد بقدری خوب انجام و وظیفه کرده است که هر بیننده را بریزد و مباحث میان دزدی و دایتکار نمربخش وسعادت آمیز شاهنشاهی آریامهر میرسد. این شرکت با لارویی کردن توانسته در دهات خود دارد توانسته است در حال حاضر آب آنها را بدو برابر افزایش دهد و در نتیجه سطح کشت شنبلیله نسبت بسالهای گذشته صد در صد اضافه کند و علاوه بر این نسبت به پروار بندی و ایجاد دامپروری توفیق پیدا نماید. بر طبق برنامه ای که در دست داشته خواهند توانست سطح کشت صیفی مخصوصاً چغندر مقدار سال ۴۸ بدو برابر افزایش دهند و از حالا شخم ارضی صیفی جات زده شده بود. فعالیت کلیه مأمورین جوان و فعال

شرکت سهامی باغین قابل تقدیر و تشویق است و این فعالیتها در نتیجه تلاش بی گیر و فعالیت خود آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی است که مانند سربازی فدای کار شبانه روز در انجام اوامر شاهنشاه آریامهر آتی غفلت نمی نماید. زحمتی که دادم معذرت خواسته و از حوصله اینکه همکاران محترم بخرج دادند کمال تشکر را دارم (احسنت).

رئیس - آقای مهندس اسدی سمیع بفرمایید.
مهندس اسدی سمیع - بنام خداوند بخشنده مهربان و شاه شاهنشاه آریامهر آغاز سخن میکنم. بنده حتی المقدور سعی دارم که اوقات گرانبهای مجلس شورای ملی را با بیانات قبل از دستور کمتر اشغال کنم. از آنجا که انعکاس خواسته های موکلین را یکی از وظیفه اصلی نمایندگی می شمارم امروز از مقام معظم ریاست بهنگارن محترم اجازه میخواهم تا در دقیقه ای چند مطالبی در این زمینه به استحضار برسانم.

منفعت باید عرض کنم حوزه انتخابی بنده شهرستان تیران در قسمت غربی کیلان قرار دارد و جالب توجه اینک که در شهرستان ۱۲۷ هزار نفر جمعیت دارای جمعیت تیران یکی بیش از ۱۰ هزار نفر میباشد یعنی از این ۱۲۷ هزار نفر قریب ده هزار نفر آنها ساکن شهر و ۱۱۷ هزار نفر ب ساکن روستاها میباشد و نسبت جمعیت روستائی به کل جمعیت ۹۰٪ بیشتر است و وسعت اراضی این شهرستان ۱۳۵ هزار هکتار است که اکثر آن قابل کشت و زرع میباشد و استعداد تولید انواع محصولات کشاورزی بخصوص برنج، جو، ذرت، پنبه، سیفی جات، مرکبات و میوه جات قابل توجه میباشد.

توجه به سبکوت ۹۰٪ جمعیت در روستاها و وجود ۳۵ هزار هکتار اراضی قابل کشت و زرع و استعداد تولید محصولات کثیف کشاورزی از قبیل برنج و جای که از لحاظ کیفیت و کیفیت نیز در خور اهمیت فراوان است میتوان شرفش فومن را یکی از مراکز عمده تولید محصولات کشاورزی در مملکت بشمار آورد.

اما از آن زمان که نام فومن در نقشه جغرافیای مملکت در چشم خورده است تا امروز بزرگترین خواست و آرزوی مردم زحمتکش این سامان تأمین آب کافی برای امور مربوط

به کشاورزی بوده است صور تجلیات مجلس شورای ملی در ادوار مختلف قانونگذاری یکی از شواهد بارز و صادق این ادعاست و زمانی هم با عدم امکانات آنروز مملکت تحقق چنین آرمانی غیر ممکن مینمود.

رودخانه های کم آب و فقیر این منطقه که از کوهستانهای کم ارتفاع و محلی آن سرچشمه میگرفتند بهیچوجه تکافوی آب مورد نیاز را نمینمودند کشاورزان این منطقه نساگر بر با ایجاد رزورهای آب بشکل استخرهای مصنوعی با مخارج سنگین و زحمات طاقت فرسا بصورتی بسیار ابتدائی از ذخائر آب استفاده مینمودند و با عدم دسترسی به آب کافی اکثر سرما به گذاری مادی آنان و همچنین نیروی انسانی ارزنده ای بهر میرفت در جنوب این منطقه خشک و بی آب رودخانه عظیم و پر برکت سفید رود که از کوهستانهای کردستان و آذربایجان سرچشمه میگرفت و از بیم پیوستن رودخانه های قزل اوزن و شاهرود بوجود میآمد جریان داشته و قسمت اعظم آب آن بدریا میریخت و در کنار آن مزارع از بی آبی میسوختند.

تا اینکه در سال ۱۳۳۱ ما شاهنشاه رعیت پرور عملیات مطالعاتی به منظور ایجاد سد بر روی رودخانه سفید رود در نتیجه تأمین آب مورد نیاز مزارع و جلوگیری از تخریب اراضی مجاور رودخانه در اثر طغیانهای بهاری و از زیاد سطح زیر کشت و تهیه نیروی برق آغاز گردید و عملیات اجرایی آن از سال ۱۳۳۳ تا ۱۳۴۰ ادامه داشت و در دهم اردیبهشت ماه ۱۳۴۱ بدست مبارک شاهنشاه آریامهر افتتاح گردید و بسا افتتاح آن ابواب امید در دل کشاورزان کیلانی گشوده شد و بنا بر استدعای مردم شاهدوست و حق شناس کیلان و تصویب شاهنشاه آریامهر در تاریخ ۲۴ آذرماه ۴۴ بنام سد شهبانو قرح نامگذاری شد.

در فاصله ۳۵ کیلومتری سد شهبانو فرح سد تارک و تونل انحرافی آب برفومن که یکی از بزرگترین تونل های انحرافی و آب رسانی دنیاست بین سالهای ۴۴ - ۴۷ بطول ۱۶۵ کیلومتر احداث گردید آب این تونل ۳۵ مترکوب در ثانیه است و ساختمان آن یکی از کارهای دشوار و در نوع خود بینظیر است با احداث تونل آب برفومن نه تنها آن مقدار مزارع زیر کشت که از بی آبی میسوخت احیاء میگردد بلکه مالا ۶۰ هزار هکتار از اراضی فومن زیر کشت جدید خواهد رفت و باب نوبتی در تحولات کشاورزی و اقتصادی و بالا رفتن سطح

زندگی مردم ایجاد خواهد گشت (صحیح است).

باید توجه داشت که آرزوی تأمین آب برای انجام امور کشاورزی در فومن در دل ساکنان این منطقه با آغاز تاریخ فومن همزمان است و باید عرض کنم طی قرون و اعصار متمادی مردم این سامان نسل بعد از نسل در خشکسالی های مکرر سوختند و ساختند پس امروز حق دارند بهیچگامی که بدون تشویب و تکرانی از کم آبی و خشکسالی سر بیابین میگذارند و یا بهیچگامی که بادی بر شرف باخا نواده خود بدور سفره رنگینی که از برکت ایجاد آب بوجود آمده است گرد میآیند دست دعا بدر کلاه باربیتعالی دراز کنند و طول عمر و عزت و شوکت و سعادت روز افزونی را برای پدر تاجدار و والاحضرت ولیعهد عزیز ایران و شهبانوی نیکوکار و خیر خود مسئلت نمایند. زمانیکه برای سرکشی از حوزه انتخابی خود بدهات مختلف آن قدم مینهم در کنار شالیزارهای سرسبز و خرمن که تا امسال چنین محصول و مزرعهای در فومن بی سابقه بود بدورم گرد میآیند و با دیدگانی مملو از نور حقیقتی و دلی آکنده از مهر شاهنشاه محبوب مصرأ میخواستند که مراتب حقیقتی و سیاسی و سازگاری بی حد آنان را از اینهمه مواهب و نعمات که در سایه عنایات و توجهات شاهنشاه آریامهرو رعیت پرور نصیب گشته به پیشگاه پدر تاجدار عرضه بدارم.

در پایان سخن برای شاهنشاه آریامهبری که هر لحظه با مساعی ارزنده خویش برای ملت حقیقتناس ایران نعمت و موهبتی تازه ارزانی میفرمایند از درگاه احدیت سلامت و سعادت و طول عمر آرزو میکنم و در پیشگاه مقدس سر تعظیم و تکریم فرود میآورم (احسنست).

۳ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون داریی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی راجع باصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه ۱۳۴۶ کل کشور (در مورد اوراق قرضه) و ابلاغ بدولت

رئیس - وارد دستور میشویم گزارش کمیسیون بودجه راجع باصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون داریی بمجلس شورای ملی
کمیسیون داریی در جلسه ۱۳۴۷/۸/۱۲ با حضور

آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی لایحه شماره ۲۶۶۸۶-۲۴-۱۳۴۷/۷ تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور (در مورد اوراق قرضه) را که فیلا در مجلس شورای ملی تصویب گردیده و مجلس سنا تغییراتی در آن داده بود مورد رسیدگی قرار داد و لایحه تصویب مجلس سنا را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون اصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور (در مورد اوراق قرضه)

ماده واحده:

الف - تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۳۳ - وزارت دارائی اجازه داده میشود بمنظور تأمین اعتبار لازم برای تقویت بنیه دفاعی و اجرای برنامههای عمرانی کشور تا مبلغ بیست میلیارد ریال اوراق قرضه در داخل یا خارج کشور طبق شرایط زیر منتشر نماید.

ب - به بندهای ۱ تا ۱۸ تبصره مزبور متن زیر بعنوان بند ۱۹ اضافه میشود:

۱۹ - اوراق قرضه عمرانی قابل انتشار در خارج کشور را میتوان بقیمتی کمتر از قیمت اسمی بفروش رساند. حداکثر میزان این تخفیف و سایر شرایط انتشار اوراق قرضه عمرانی قابل انتشار در خارج از کشور از قبیل نحوه انتشار حداقل بهای فروش اولیه، محل چاپ، ترتیب نظارت میزان کارمزد و متن قراردادهای مربوط از طرف هیات نظارت بر اوراق قرضه تهیه و بدیپشهاد وزارت دارائی و تصویب هیات وزیران قابل اجرا خواهد بود.

دولت مکلف است ظرف یکماه از تاریخ انتشار قرضه خارجی گزارش انجام کار و شرایط وام را بمجلس تقدیم نماید.

این قانون از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رئیس کمیسیون دارائی - کریم اهری
رئیس - نسبت بگزارش کمیسیون نظری نسبت (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیون رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام بفرمایند اکثر برخاسته تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۴ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کشور راجع به انتقال افسران و درجه داران ارتش شاهنشاهی به ژاندارمری کل کشور و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم راجع به انتقال افسران و درجه داران ارتش شاهنشاهی به ژاندارمری کل کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۱۱ بانام ۱۳۴۷ با حضور یسار سید کانونیزبان معاون پارلمانی وزارت جنگ لایحه وزارت جنگ با انتقال افسران و درجه داران ارتش شاهنشاهی به ژاندارمری کل کشور را که گزارش شور اول آن به شماره ۵۱۱ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینماید. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینماید. مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دبیرم رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

ماده واحده - از تاریخ اول فروردین ماه سال ۱۳۴۷ کلیه افسران و درجه داران ارتش شاهنشاهی که بعنوان مأمورین فنی اسواران از ارتش شاهنشاهی در ژاندارمری کل کشور خدمت مینمایند بدون رعایت مقررات بندب ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به ژاندارمری کل کشور منتقل میگردد، این قبیل افسران و درجه داران میتوانند بعد از گذشتن یکسال از تاریخ انتقال به ژاندارمری کل کشور بخدمت انتقال به ارتش شاهنشاهی نمایند کسب در صورت لزوم وزارت جنگ و ژاندارمری کل کشور بدون در نظر گرفتن شرایط مندرج در تبصره ۲ بندب ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به ارتش شاهنشاهی منتقل خواهند شد.

۵ - قرائت دو نامه مربوط به دو فقره لایحه قانونی اصلاحی مجلس سنا

رئیس - لوابی از مجلس سنا رسیده برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۷ در خصوص لایحه تشکیل هیأت امناء دانشکده صنعتی (پلی تکنیک تهران) که ضمن مراسله شماره ۲۶۲۹/۹۶۲۹-۲۶۲۰ ق-۱۳۴۷/۴/۲۵ از آن مجلس محترم به مجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز شنبه یازدهم آبانماه ۱۳۴۷ مطرح و مورد شور واقع و تصویب مجلس سنا رفتید، اینک لایحه قانون مزبور که اصلاح شده به پیوست ارسال میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

۷- تصویب صورت جلسه

رئیس - نسبت بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست،
(اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۸- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۸۳

روز یکشنبه ۱۳۴۷/۸/۱۹

۱- گزارش کمیسیونها راجع بموافقتنامه فرهنگی
بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ملت مجارستان
شماره چاپ ۵۳۳

۲- گزارش بک فوریتی موافقتنامه مربوط بحاکمیت
برجزایر فارسی و العربی و تحدید حدود فلات قاره بین ایران
و عربستان سعودی. شماره چاپ ۵۳۵

۳- گزارش شور اول ساختمانهای محل مسامورینهای
شاهنشاهی در کشورهای خارجی. شماره چاپ ۵۳۲

۴- گزارش شور اول قرارداد بین المللی مخابرات.

شماره چاپ ۵۳۴

رئیس - چون مطلب دیگری در دستور ندارم چه
امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز بکنت
هفته آینده موکول میشود.

(ساعت نه و پنجاد دقیقه صبح جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بد کمیسیونهای مربوط

ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری) درخصوص

لایحه اصلاح قانون دعاوی اشخاص علیه دولت راجع بامالک

مصوب هفتم امرداد ماه ۱۳۳۶ که ضمن مرقومه شماره

۱۳۴۷/۹/۲۳۲ ل ق ۵/۱ از آن مجلس محترم بد مجلس

سنا ارسال شده بود در جلسه روز شنبه ۱۱ آبانماه ۱۳۴۷

مطرح و مورد شور واقع و بتصویب مجلس سناریسد.

اینک لایحه قانونی مزبور که اصلاح شده بد بیوست

ارسال میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بد کمیسیونهای مربوط

ارجاع میشود.

۶- تقدیم لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۴۶ مجلس

شورای ملی بوسیله آقای پروشانی کارپرداز

رئیس - آقای مهندس پروشانی بفرمائید.

مهندس پروشانی (کارپرداز) - با اجازه مقام

ریاست و همکاران گرامی لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۴۶

مجلس شورای ملی را برای تصویب تقدیم میدارم.

رئیس - بکمیسیون محاسبات ارجاع میشود.